

Brussel Stedenbouw en Erfgoed

Directie Cultureel Erfgoed

De Heer Thierry WAUTERS

Directeur

Kunstberg 10-13

B - 1000 BRUSSEL

Brussel, 05/09/2025

O/Ref. : MSJ20262_746_PROT

Behr. : AH

U/Ref. : 2272-0084

Corr DCE: N. Deswaef

NOVA : //

**ST-JANS-MOLENBEEK. Edmond de Grimberghestraat 64 - Woning
Leclercq (arch. J. ROGGEN)**

(= Ingeschreven op de wettelijke inventaris)

**BESCHERMING : Aanvraag tot bescherming als monument van de
totaliteit van het goed**

Advies van de KCML

Mijnheer de Directeur,

Overeenkomstig artikel 222 § 3 van het BWRO en in antwoord op uw brief van 04/08/2025 over hoger vermeld onderwerp, sturen wij u het gunstig advies dat de KCML uitgebracht heeft tijdens haar zitting van 03/09/2025.

Inplanting van de woning en buitenaanzicht (© Brugis en foto uit de aanvraag)

De aanvraag heeft betrekking op de bescherming als monument van de totaliteit van de woning Leclercq gelegen op de hoek van de Edmond de Grimberghestraat 64 en de Wissenstraat te Sint-Jans-Molenbeek. Het goed is opgenomen op de Wettelijke Inventaris van de monumenten en gehelen van het Brussels Gewest. Het voorstel tot bescherming werd op 23/07/2025 ingediend werd door de gemeente Sint-Jans-Molenbeek. Vertegenwoordigers van de KCML en van de DCE bezochten het pand op 03/09/2025.

Advies KCML

De KCML brengt een gunstig advies uit over het voorstel tot bescherming van de totaliteit van de woning Leclercq, met inbegrip van de utilitaire ruimtes zoals keuken en de sanitaire voorzieningen, de aanpalende tuin en de tuinmuur, omwille van de historische, esthetische, artistieke en stedenbouwkundige waarde van het goed.

De eengezinswoning werd in 1925 opgetrokken in opdracht van, en door het bouwbedrijf Louis Leclercq, naar ontwerp van architect Julien Roggen (1900-1970). Het is een elegante stedelijke woning in Beaux-Arts-stijl, gekenmerkt door een kwaliteitsvolle materiaalkeuze van de gevels en een rijk uitgewerkt

interieur waarin regionalistische stijlenmerken worden gecombineerd met Beaux-Arts- en art-deco-elementen.

De woning is exemplarisch voor de ambities van haar bouwheer en ontwerper, beiden afkomstig uit Sint-Jans-Molenbeek. Zowel Louis Leclercq als Julien Roggen wilden van de woning klaarblijkelijk het uithangbord maken van hun vakbekwaamheid. De zorgvuldige materiaalkeuze, het statige karakter van de gevels en het rijk uitgewerkte interieur weerspiegelen duidelijk de intentie om van deze woning een prestige-project te maken.

Inplanting van de woning Leclercq en de tegenoverliggende woning Roggen, rechts © Streetview

Het pand getuigt ook van het dynamische ondernemersklimaat in Molenbeek tijdens het interbellum. Het bouwbedrijf van de familie Leclercq was sinds het begin van de 20e eeuw actief in de Edmond de Grimberghestraat, met vestigingen op de nummers 20-22 en 34. Door de economische hoogconjunctuur en de bouwexplosie tijdens het interbellum kon Louis Leclercq, zoon van de oprichter, zijn persoonlijke woning realiseren op het nummer 64, in de onmiddellijke omgeving van het moederbedrijf.

Ook architect Julien Roggen woonde in dezelfde buurt. Hij vestigde zich aanvankelijk in de Kortrijkstraat 38, maar ontwierp drie jaar na het ontwerp van de woning Leclercq zijn persoonlijke woning en architectenbureau aan de overzijde van de woning Leclercq, aan de Wissenstraat 34. Ook dit pand werd door het bouwbedrijf Leclercq opgetrokken en getuigt van het architecturale en bouwkundige vakmanschap van dit duo. Roggen was ook de ontwerper van een hele reeks andere interbellumpanden in Brussel en in de Brussels rand.

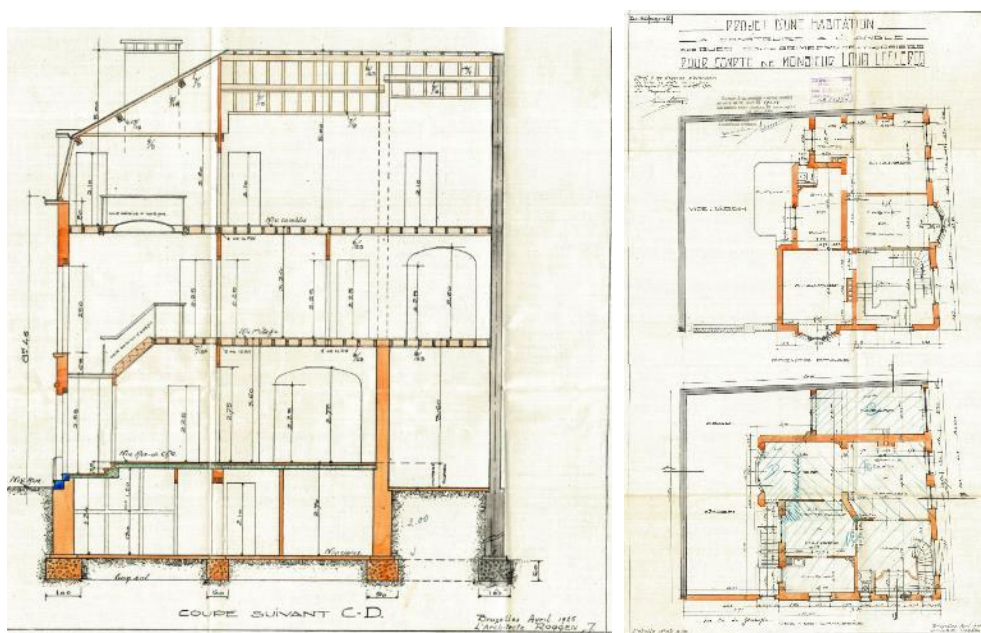

Archiefplannen uit het aanvraagdossier

© Google Streetview

De woning Leclercq telt aan de Ed. de Grimberghestraat twee traveeën met aansluitend een tuinmuur, en drie traveeën aan de Wissenstraat. Ze is bekroond met een mansardedak met dakkapellen. De gevels zijn erg verzorgd uitgevoerd in rode baksteen in kruisverband, afgewisseld met speklagen en geornamenteerde vensteromlijstingen in witte imitatiesteen en geplaatst op een gefrijnde hardstenen plint. Twee monumentale glas-in-loodramen op verschillende hoogte markeren de gevelcompositie en geven uitdrukking aan de achterliggende trapzaal. Verder zijn beide gevels voorzien van erkerpartijen, gevarieerde raamopeningen en meerdere toegangen : een hoofd- en een dienstingang aan de Ed. de Grimberghestraat (met art-deco smeedwerk in corbeillemotief) en een garagepoort aan de Wissenstraat.

Archiefplannen uit het aanvraagdossier

Het interieur valt op door zijn hoge en verfijnde graad van afwerking. De traphal verbindt de eerste en de tweede verdieping en vormt het monumentale hart van de woning. Deze ontvangstruimte ontleent haar monumentaal karakter aan de bijzondere proporties, de overvloedige lichtinval via de grote ramen en de art-deco-lantaarn die de ruimte voorzag van zenitale verlichting, maar later aan de bovenzijde werd dichtgemaakt. Het verfijnde schrijnwerk bevat zowel art deco-elementen, zoals de radiatorbekleding, de spiegeltravee en de lichtkoepel, als meer traditionele vormen zoals de gedraaide trapbalustrades van de trap die refereren aan het regionalisme. De traphal is toegankelijk via een inkomssas met een fraaie marmeren vloer en lambrisering, waarop het toilet (met originele wandtegels) en de keldertrap uitgeven. De kelder behield zijn originele indeling en vloerbekleding met meerkleurige cementtegels.

Ook de rest van het interieur is rijk uitgewerkt met glas-in-lood, kwaliteitsvolle parketvloeren, wandpanelen en stukwerk. Ook het binnenschrijnwerk met bijbehorend hang- en sluitwerk zijn nog aanwezig evenals, in bepaalde vetrekken, delen van het behangpapier en van de stoffen wandbespanning.

De gelijkvloerse verdieping omvat de keuken met originele betegeling en afvoerkap, een kleine eetruimte en een enfilade bestaande uit de grote eetkamer en het rooksalon, van waaruit men een kleine tuin bereikt. Op de eerste verdieping bevonden zich een werkkamer, een badkamer (eveneens met originele, maar overschilderde tegels) en twee slaapkamers. De grote slaapkamer is uitgerust met een, goed bewaarde, in een nis gevatte toiletruimte in art deco-stijl met wasbakken, vast meubilair en een glas-in-loodraam. Ook op de mansardeverdieping waren de ramen uitgerust met glas-in-lood.

Sinds de oplevering in 1926 zijn er aan de woning geen structurele ingrepen uitgevoerd. Behoudens enkele beperkte aanpassingen, zoals het dichtmaken van de lichtkoepel boven de trapzaal, bleef de woning grotendeels in oorspronkelijk toestand bewaard. Het gebouw verkeert ogenschijnlijk in goede bouwfysische staat, maar het interieur en het schrijnwerk zijn verwaarloosd en dringend aan restauratie toe. In de periode 2014–2019 werd het mansardedak gerenoveerd en werd de oorspronkelijke houten dakgoot bekleed met kunststof die afbreuk doet aan de kwaliteit.

Samengevat vraagt de Commissie om de beschermingsprocedure op te starten voor de totaliteit van de woning Leclercq.

Tot slot wijst de KCML op de erfgoedwaarde van de tegenovergelegen woning Roggen. De architecturale

kwaliteiten van deze hoekwoning, in het bijzonder de art-deco-gevels met hun veelkleurige granulaatbepleistering en de markante stedenbouwkundige inplanting van beide persoonlijke woningen van het 'architect / aannemersduo' Roggen-Leclercq, pleiten ervoor om de erfgoedwaarde van dit pand eveneens verder te documenteren met het oog op een eventuele vrijwaringsmaatregel.

Woning Roggen (© urban.brussels) en detail van de gevel in granulaatbepleistering (foto KCML)

Hoogachtend,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

S. VAN ACKER
Voorzitter

Kopie : ndeswaef@urban.brussels ; hlelievre@urban.brussels ; lleirens@urban.brussels ; avis.advies@urban.brussels ; crms@urban.brussels ; protection@urban.brussels ; info.persoons@gov.brussels ; wstevens@gov.brussels ; tparent@gov.brussels ; jdebruyne@gov.brussels